



RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 11. III, 2015

V.512.3.2014.EG

Pan

Cezary Grabarczyk

Minister Sprawiedliwości

Al. Ujazdowskie 11

00-950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Od dłuższego czasu przedmiotem mojego zainteresowania są problemy o charakterze generalnym dotyczące dokonywania zajęć rachunków bankowych w toku sądowego postępowania egzekucyjnego, a w szczególności **kwestia terminowości przekazywania przez organy egzekucyjne informacji o uchyleniu zajęć komorniczych.**

W praktyce bowiem częstym zarzutem pojawiającym się w kierowanych do mnie skargach jest brak automatycznego zwolnienia blokady na rachunku bankowym po zakończeniu lub umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Skarżący wskazują, iż takie zajęcie trwa jeszcze przez pewien czas – nawet do miesiąca. Tym samym, dla obywateli niezrozumiałe jest, dlaczego nie mogą korzystać ze swoich środków znajdujących się na rachunkach bankowych, skoro postępowanie egzekucyjne już się nie toczy.

Tytułem przykładu pragnę odwołać się do jednej ze spraw indywidualnych, jaka wpłynęła do mojego Biura. Po zakończeniu postępowania egzekucyjnego, nie doszło do zwolnienia blokady na rachunku bankowym obywatela. W konsekwencji, nie zostało w terminie zrealizowane polecenie zapłaty raty kredytowej na rzecz banku, co wiązało się dla obywatela z dodatkową uciążliwością w postaci obowiązku zapłaty kary umownej.

Jednocześnie pragnę wskazać, iż kwestia procedury zwalniania blokad na rachunkach bankowych była przedmiotem moich wystąpień generalnych kierowanych do Prezesa Związku Banków Polskich (dalej: „ZBP”) oraz Prezesa Krajowej Rady Komorniczej (dalej: „KRK”), które wraz z kopią udzielonych odpowiedzi w załączeniu przesyłam do wiadomości Pana Ministra.

Z otrzymanych pism wynika, iż zarówno **środowisko bankowe, jak i samorząd komorniczy dostrzegły problemy wynikające z braku sprawnego przekazywania przez organy egzekucyjne bankom informacji o uchyleniu zajęcia**. Co więcej, Prezes ZBP zwrócił uwagę, iż zdarzają się przypadki, gdy do banku w ogóle nie dociera informacja o uchyleniu zajęcia/zaspokojeniu wierzyciela. Natomiast Prezes KRK wyjaśnił, iż komornicy, pomimo braku prawnego obowiązku, wysyłają stosowane zawiadomienie do banków po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego lub postanowienia o zakończeniu egzekucji. Opóźnienia wynikają zaś z faktu, iż strony skarżą wskazane rozstrzygnięcia.

W ocenie Prezesa KRK przyczyną istniejących trudności w sprawnym przeprowadzaniu zwolnienia blokady na rachunku bankowym jest brak stosowanych regulacji obligujących komorników sądowych do podejmowania czynności zmierzających do uchylenia zajęcia. Jednocześnie wskazał, iż obecnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm. – dalej: „kpc”) co do zasady przewidują uchylenie zajęcia z mocy prawa z chwilą umorzenia egzekucji (art. 826 kpc) oraz z chwilą zakończenia postępowania egzekucyjnego (art. 816 § 3 kpc). Jednocześnie Prezes KRK zwrócił uwagę na konieczność rozważenia zasadności uregulowania technicznych czynności komorników w kwestii uchylenia zajęć, w tym określenie momentu i podstawy dokonania tych czynności.

Podsumowując, pragnę wskazać, iż z punktu widzenia organu stojącego na straży wolności i praw obywatelskich, nie do zaakceptowania jest stan, w którym na dłużnika przenoszone są negatywne konsekwencje braku jasnego określenia procedury zwalniania blokad na rachunkach

bankowych. Tym samym, w mojej ocenie należałoby podjąć działania zmierzające do wyeliminowania przyczyn nieuzasadnionego pozbawienia obywateli możliwości korzystania ze środków zgromadzonych na rachunkach bankowych po umorzonych lub zakończonych egzekucji.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 16 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648) zwracam się z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionego problemu, także pod kątem ewentualnych zmian legislacyjnych.

Łączę pozdrowienia
Janusz Jędrzej

Załączniki:

- 1) Wystąpienie Rzecznik Praw Obywatelskich do Prezesa ZBP;
- 2) Odpowiedź Prezesa ZBP;
- 3) Wystąpienie Rzecznik Praw Obywatelskich do Prezesa KRK;
- 4) Odpowiedź Prezesa KRK.